



Vlaanderen
is natuur

SITUERING

Ryckvelde bevindt zich op de grens van Damme, Brugge en Beernem, respectievelijk op de deelgemeenten Sijsele, Sint-Kruis en Oedelem. De bossen van Ryckvelde vormen een omvangrijke groene long ten oosten van Brugge. 173 hectare bos en natuur zijn er vrij toegankelijk. Naast de bossen, beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), maken ook het militair domein, het natuurreservaat 'de Schobbejakshoogte' en het fraaie kasteelpark Ryckvelde deel uit van het gebied. Verscholen in deze bossen ligt een prachtige heemtuin, waar je op een beperkte oppervlakte de diverse biotopen van de zandstreek kan ontdekken. Het ANB kon in 2007 het gebied met nog eens 34 hectare uitbreiden ter hoogte van hoeve Engelendale. Die gronden zullen gespreid over twintig jaar grotendeels worden bebost.



eikenpage

GESCHIEDENIS

Volgens verschillende bronnen heeft de naam Ryckvelde te maken met het Middelnederlandse woord 'rycke' dat 'rug' betekent. Het gebied bevindt zich immers op eeuwenoude zandruggeten of binnenduinen. In de loop van de tijd heeft het gebied talrijke veranderingen ondergaan. Tijdens het bewind van de eerste graaf van Vlaanderen (864-879) werd het domein grafelijk bezit. Middeleeuwse documenten beschrijven het gebied als 'eene uitgestrekte, dorre en onbeploegde vlakte van alle zyden door speerenboschjens omringd en bekend onder den zonderlingen naam van ryke velden'. In de 18de en 19de eeuw werd de onvruchtbare wastine op grootschalige wijze in gebruik genomen. De kaart van graaf de Ferraris (1778) toont al een sterk veranderd landschap, waarin grote delen worden ingenomen door bos en akkerland en slechts sporadisch nog enkele



rode eekhoorn

heiderestanten te zien zijn. Het oude kasteel van Ryckvelde en de bijbehorende boerderij dateren respectievelijk uit de 16de en 17de eeuw. Het nieuwe neogotische kasteel van Ryckvelde, opgetrokken rond 1909, was tot 1946 de residentie van de adellijke familie Gilles de Pélichy. Het kasteel is, samen met het aangrenzende park, sinds 1973 eigendom van de stad Brugge en fungeert als Centrum voor Europese en Internationale Vorming.

In 1979 werd 76 hectare van het landgoed aangekocht door het toenmalige Bestuur van Waters en Bossen en voor het publiek opengesteld.

WELKOM IN RIJCKEVELDE BRUGGE-DAMME-BEERNEM

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

NATUURWAARDEN EN BEHEER

In het Ryckveldebos wisselen loof- en naaldbomen elkaar af. Talrijke statige beukendreven doorkruisen het gebied. Het bos bestaat deels uit naaldboomaanplantingen: douglasspar, Europese lork, grove den en Corsicaanse den, met in hoofdzaak braam en brede stekelvaren als ondergroei. Door een gericht bosbeheer zullen die homogene bestanden geleidelijk evolueren naar meer gemengde bestanden met meer inheemse soorten zoals zomereik, beuk, berk, lijsterbes,.... Als hakhout is er veel tamme kastanje aanwezig. In het bos staan verschillende monumentale beuken. Van de bekendste - Dikke Bertha - schiet helaas enkel nog de stam over.

Ryckvelde geniet sinds lange tijd bekendheid als rustplaats voor tientallen ransuilen. Onder meer sperwer, buizerd, boomvalk, zwarte, grote bonte en groene specht broeden in Ryckveldebos. In het dichte naalddhout van douglassparren zitten vaak staartmezen en goudhaantjes. Met een beetje geluk zie je misschien wel een eekhoorn, een ree of een vos.

Het 'Wit Zand' en het door Natuurland vzw beheerde natuurreservaat 'de Schobbejakshoogte' zijn overblijfselen van het grotendeels verdwenen heide- en stuifzandgebied. Planten van droge heide en arme zandbodem, zoals struikheide, zandblauwtje, liggende vleugeltjesbloem, dwergviltkruid en klein tasjeskruid komen er veelvuldig voor. Het is een paradijs voor heel wat insecten waaronder enkele soorten sprinkhanen en vlinders die



elders in Vlaanderen heel weinig voorkomen. De eikenpage is een vlinder die een voorkeur heeft voor jonge zomereiken en die er een fijn thuis gevonden heeft.

Om die waardevolle relictten van heide en schrale graslanden te bewaren, wordt het natuurreservaat begraaasd door schapen en geiten. Voor de ontworming gaan de dieren tijdelijk naar een afzonderlijke weide en worden ontwormingsmiddelen gebruikt die heel snel afbreken. Zo neemt het aantal mestkevers in het reservaat heel snel toe en wordt de schapenmest heel snel verteerd. Het grote aantal mestkevers vormt een belangrijke voedselbron voor vleermuizen.

RECREATIE EN DE HEEMTUIN

Ryckvelde is een wandel- en fietsgebied bij uitstek. Voor ruiters zijn afzonderlijke paden voorzien, er is een mountainbikepad en mindervalidenpad aangelegd en de kinderen mogen zich uitleven in het speelbos. In de hondzone nabij de parking mogen de honden vrij rondlopen. Wie Ryckvelde bezoekt, mag zeker een bezoek aan de heemtuin niet vergeten. Die natuureducatieve tuin heeft een oppervlakte van 3 hectare. De heemtuin wil de bezoeker laten kennismaken met de typische landschapselementen en biotopen van de arme zandgronden die de omgeving kenmerken. Het pad door de tuin leidt langs wegbermen, landduinen, heide, bosrand, loofbos en naaldbos. Die biotopen worden op traditionele wijze beheerd. Daardoor bieden ze plaats aan een grote verscheidenheid van planten en dieren die door het hedendaagse grondgebruik zeldzaam geworden zijn. Het wandelpad is ook geschikt voor



schapenbegrazing in de Schobbejakshoogte

rolstoelgebruikers. Voor blinden is een gidslijn aangebracht langs het pad.

Naast de gewone informatieborden zijn brailleborden geplaatst die aangepaste informatie bevatten, bijvoorbeeld over het aanraken van planten en over het proeven ervan. Het educatieve wandelpad is 1300 meter lang en telt een 40-tal informatiepunten.

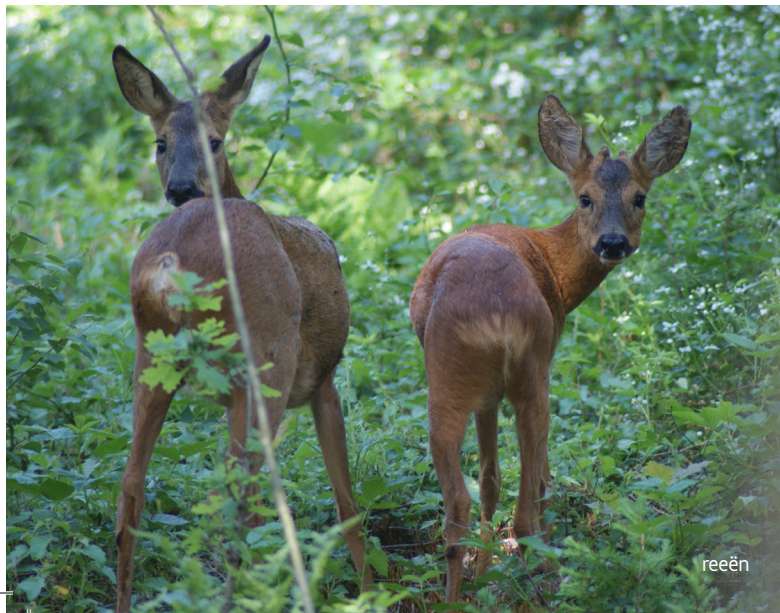
MEER INFORMATIE

Agentschap voor Natuur en Bos West-Vlaanderen
Jacob van Maerlantgebouw
Koning Albert I-laan 1/2 bus 74, 8200 Brugge (Sint-Michiels)
T 050 24 77 40 - E anb@vlaanderen.be
www.natuurenbos.be



Uitgave: november 2017
Lay-out: Patrick Van den Berghe
Foto's: cover, rode eekhoorn, fietsers - Vilda/Yves Adams ;
reeën - Jos Keyers ; schapenbegrazing - Regine Vanallemeersch ;
eikenpage - Arnout Zwaenepoel

V.U.: Marleen Evenepoel, administrateur-generaal Agentschap voor Natuur en Bos,
Herman Teirlinckgebouw, Havenlaan 88 bus 75, 1000 Brussel



reeën

